

USAB | Universitaire Stichting
voor Armoedebestrijding

 Powered by UAntwerp

Colloquium Armoede en Ongelijkheid 2023

11/12/2023

Welkom

Prof. dr. Herman Van Goethem, Rector Universiteit Antwerpen

Redactie: Jill Coene, Tuur Ghys,
Bernard Hubeau, Sarah Marchal,
Peter Raeymaeckers, Roy Remmen,
Wouter Vandenhoele, Wouter Van Dooren &
Hanne Van Regemortel

ARMOEDE & ONGELIJK- HEID

jaarboek 2023

Armoede en Ongelijkheid, Jaarboek 2023

Jill Coene, USAB

Armoede, een *wicked problem*

“... een **netwerk van sociale uitsluitingen** dat zich uitstrekt over **meerdere gebieden** van het individuele en collectieve bestaan, in die mate dat men geen leven kan leiden dat voldoet aan de **menselijke waardigheid**. Hierdoor ontstaat een **kloof** met de rest van de samenleving. Deze kloof, die in de samenleving wordt ge(re)produceerd, kan men niet op eigen kracht overbruggen.”

(Raeymaeckers, Coene & Hubeau, 2018)

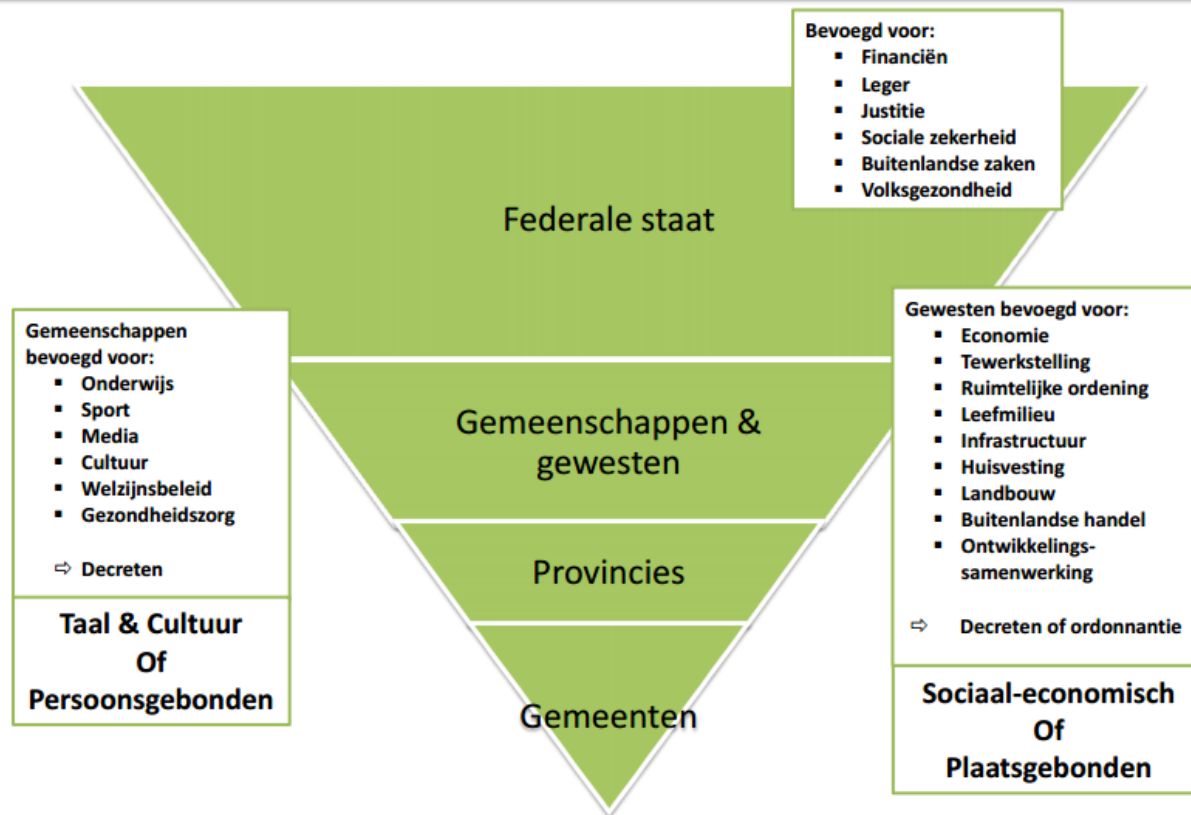

Wicked problems vereisen multilevel governance

- Meerlagig bestuur
 - Meerdere bestuursniveaus
 - Meerdere beleidsdomeinen
 - Meerdere actoren

Nood aan *multilevel governance* (meerlagig bestuur)

- **Multilevel:** op meerdere beleidsniveaus

Bronnen: www.dekrachtvanjestem.be; <http://bizbooks.be/>; Methode SEI What?

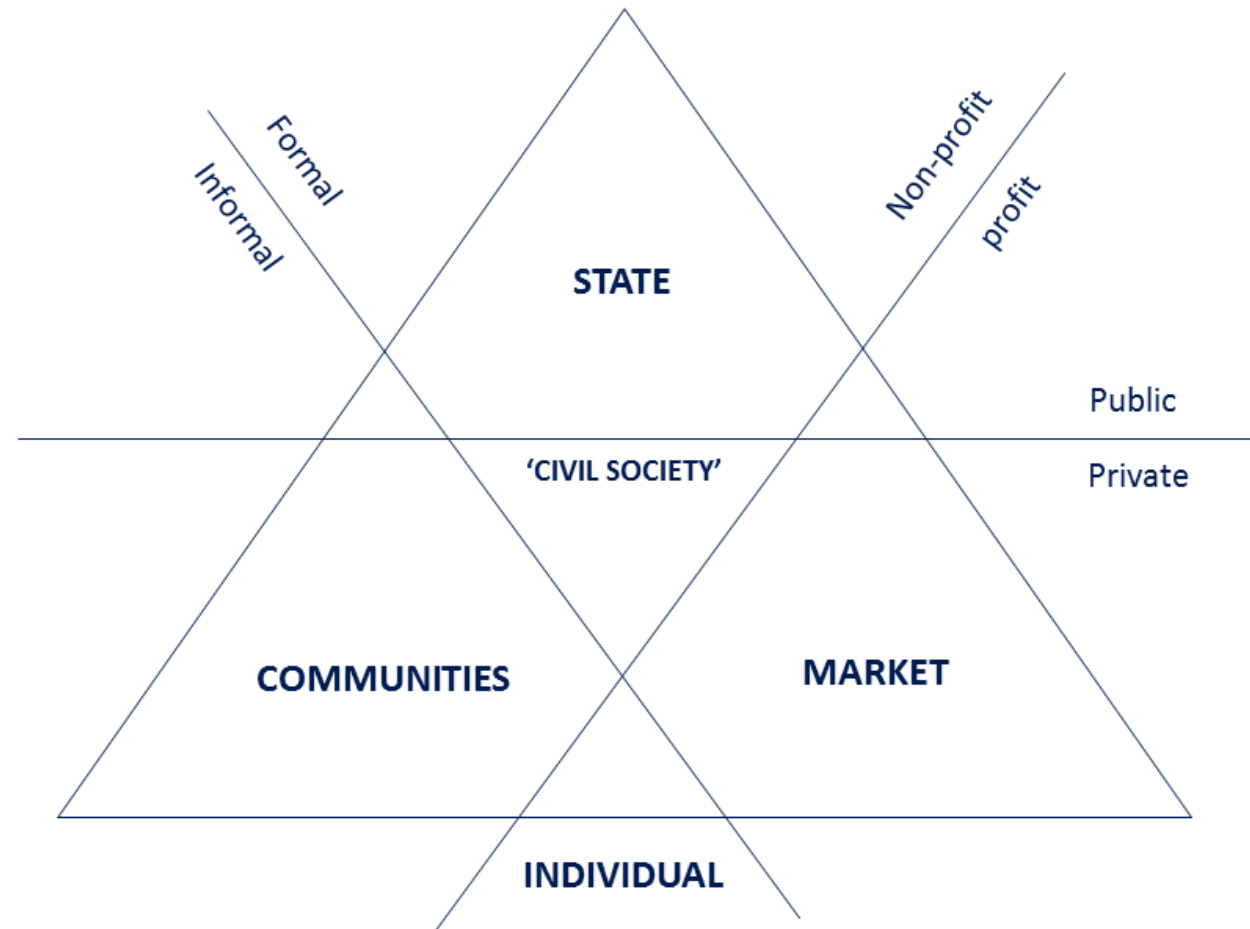

Nood aan *multilevel governance* (meerlagig bestuur)

- **Multi-aspectueel:**
op meerdere beleidsdomeinen
- Integraal

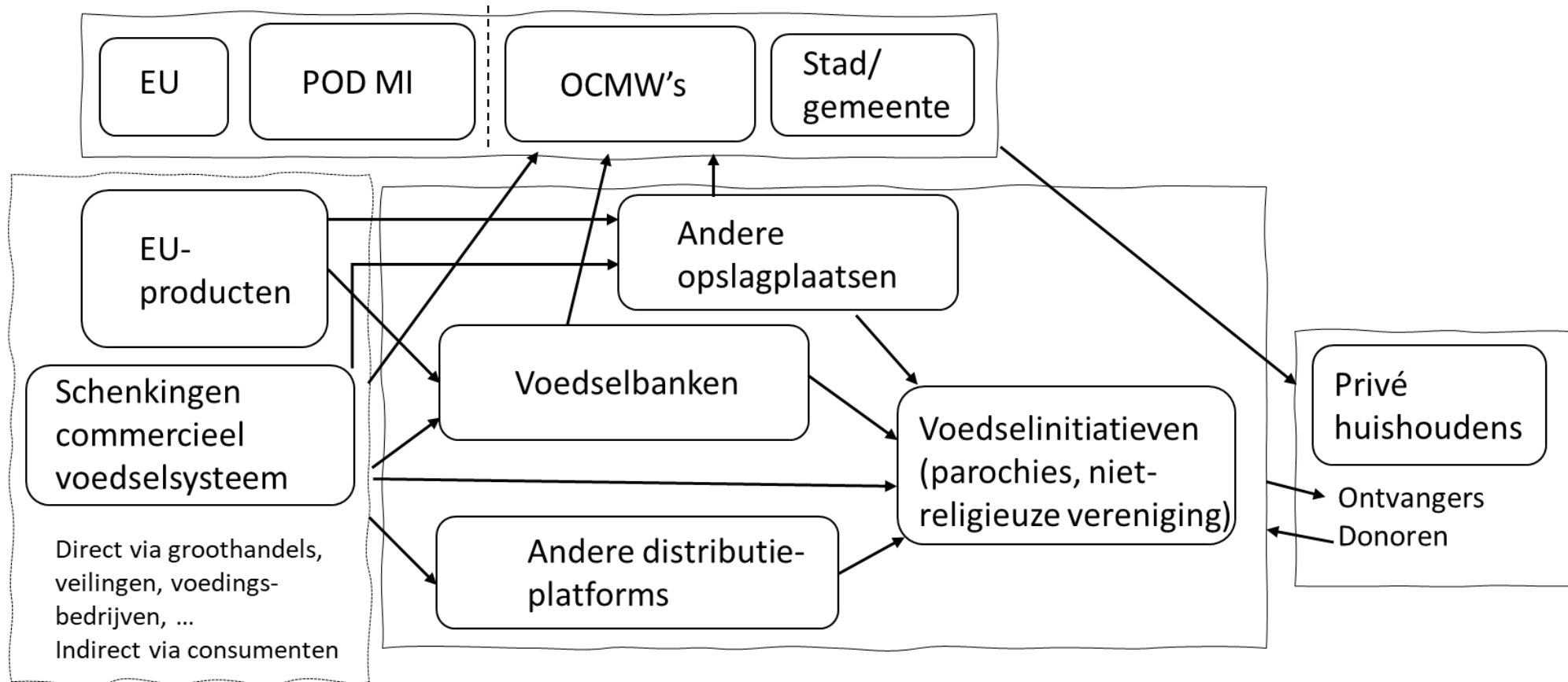
Nood aan *multilevel governance* (meerlagig bestuur)

- **Multi-actor** (inclusief): met velerlei actoren

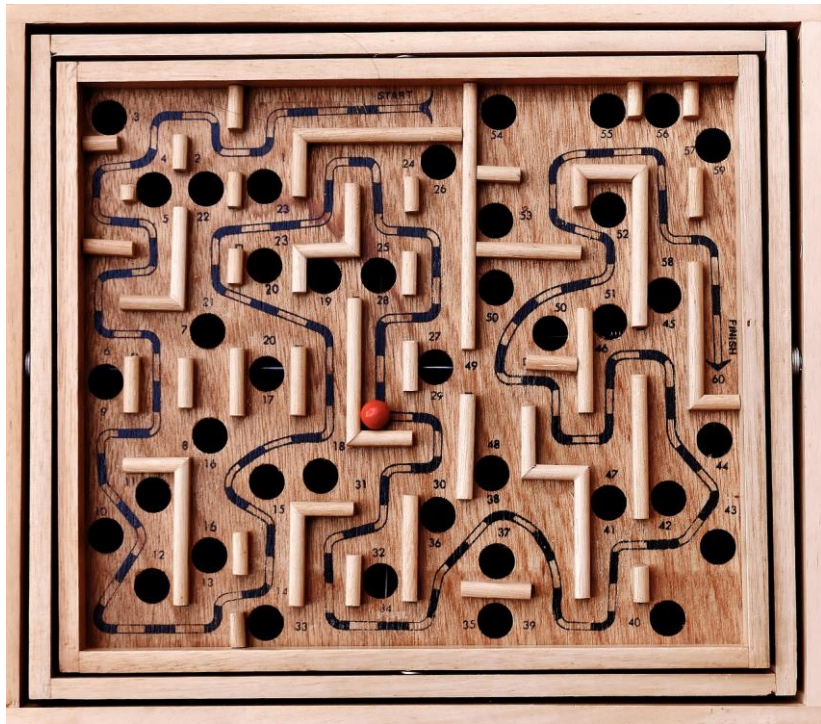
Afbeelding: <https://www.middenveldinnovatie.be/publicaties/10-wat-het-middenveld>

Multilevel governance: voedselhulp als voorbeeld (Johanna Greiss)

Multilevel governance: niet eenvoudig

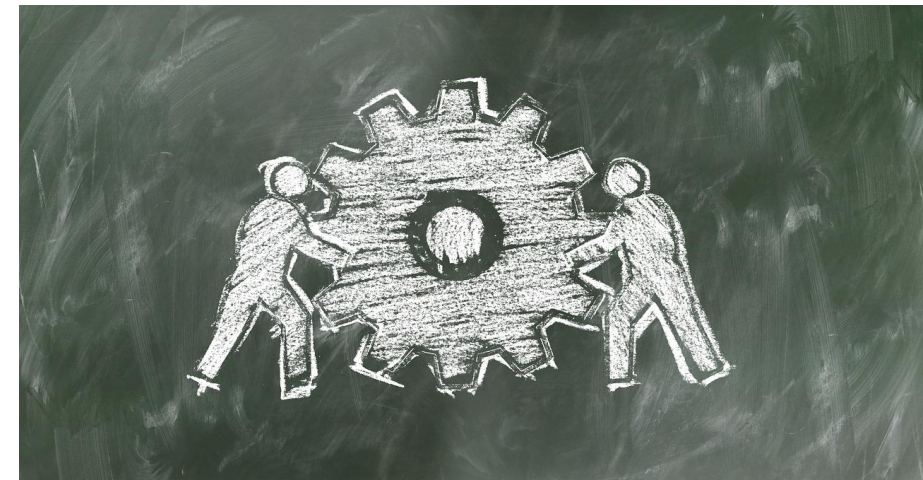
- Nood aan coördinatie tussen beleidsniveaus en beleidsdomeinen, met inspraak van betrokken actoren zoals mensen in armoede

- Bevoegdheden gedeeld of versnipperd (zie bv. leefloon, sociale economie)
- Fragmentatie en versnippering – door de bomen het bos?

Samenwerking Vlaams en federaal armoedebeloid (Wouters, Bogaerts & Van Humbeeck)

- Interbestuurlijke samenwerking voor gecoördineerd en samenhangend armoedebeloid
- Veel formele samenwerkingsvormen inzake armoede
(bv. samenwerkingsakkoord 5 mei 1998 tussen federale staat, gemeenschappen en gewesten; interfederaal Steunpunt armoede; horizontale beleidsnetwerken; IMC Maatschappelijke Integratie; Belgisch Platform Armoede en Sociale Uitsluiting, ...)
- Knelpunten en vragen naar betere samenwerking

Samenwerking Vlaams en federaal armoedebeloid (Wouters, Bogaerts & Van Humbeeck)

Samenwerking
ontbreekt vaak rond
specifieke initiatieven
waar bevoegdheden
elkaar kruisen

Overlappende
programma's en
projecten

Coördinatie van
(juridische) concepten
en begrippen is soms
nodig

Nog te weinig
structurele
samenwerking rond
data- en
informatiedeling

Kennisopbouw over
beleidsevaluatie en
onderzoek kan nog
beter

Publieke
dienstverlening is
versnipperd

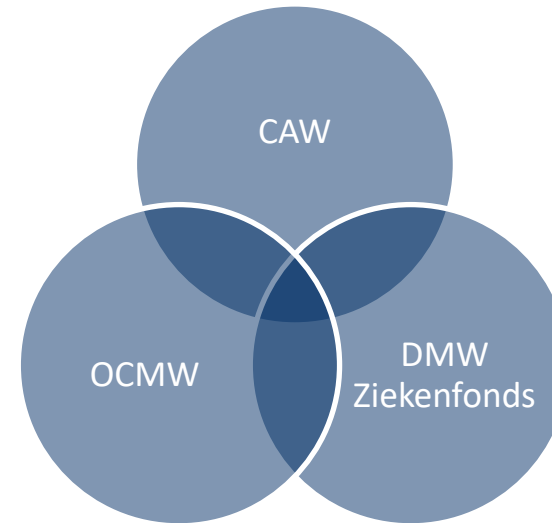
IMC Maatschappelijke
Integratie bleef lang
onbenut

De huidige
armoedeplannen
leiden niet tot
afstemming

Meer afstemming over
beleidsnetwerken heen
is nodig

Lokale samenwerkingen

- Geïntegreerd Breed Onthaal (Benoot)
 - Spanning ambities en realisatie in praktijk

- A Way Home coalities (De Ceuster, Moentjens & Storms)
 - Engagement lokaal bestuur belangrijk
 - Ook Vlaams en federaal niveau moeten prioriteit maken van dak- en thuisloze jongeren

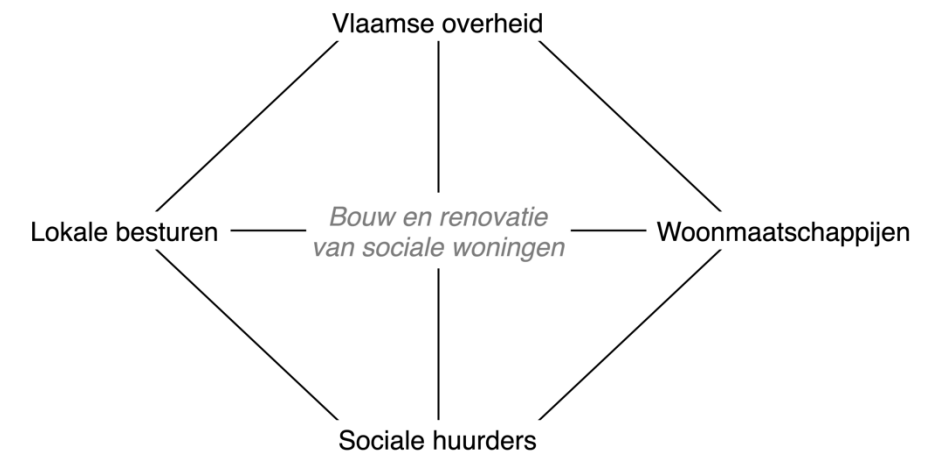
Lokale samenwerkingen

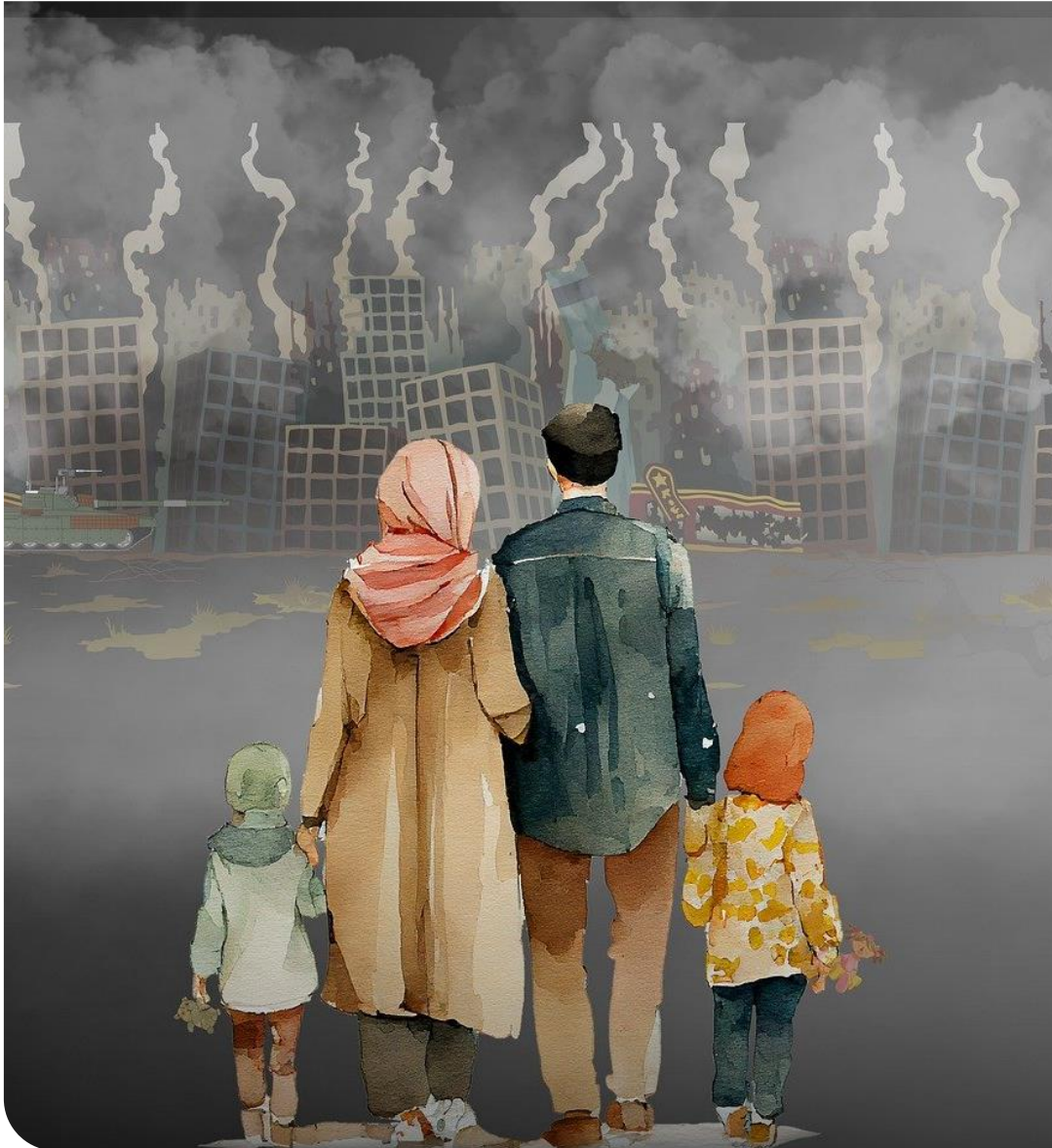
- **Onderwijs & Welzijn** (De Maegd, Mertens, Seghers & Vens)
 - Veel actoren aan zet: versnippering
 - Onduidelijke afstemming en taakafbakening brugfiguren & CLB's
 - Drempels vanuit eigen werking
 - 6 bouwstenen voor samenwerking
 - Mechanismen van sociale uitsluiting kunnen niet door Onderwijs alleen opgelost worden

Sociaal wonen (Dockx, Van den Broeck & Winters)

- Lange doorlooptijden
 - Nieuwbouw +- 3 jaar, renovatie +- 2 jaar
- Veelheid aan factoren
- Niet 1 oplossing
- Nood aan meer en betere samenwerking

Opvang vluchtelingen (Geldof, Beirinckx et al.)

- Oekraïense oorlogsvluchtelingen
 - Tijdelijke bescherming => snel schakelen
 - Maar: gebrekkige coördinatie, afstemming en informatiedoorstroming
- Andere verzoekers internationale bescherming
 - *Deserving vs. undeserving?*
 - Bevoegdheidsconflicten, doorschuiven verantwoordelijkheid
- Gebrekkige afstemming ≠ gebrekkige invulling eigen bevoegdheden

Basisinkomen (Aerts, Marx & Verbist)

- Basisinkomen (BI) = universeel en onvoorwaardelijk
- BI ter hoogte van armoedegrens zou armoederisico slechts met +- 30% en armoedekloof met 20% doen afnemen
- BI gefinancierd door afschaffen sociale bescherming zou armoede en ongelijkheid doen stijgen
- 30% à 60% van de bevolking op arbeidsactieve leeftijd zou daling in netto besteedbaar inkomen ervaren

Bedelaars in Brussel (Adriaenssens & Soare)

- Vermoedelijk +- driekwart Roma
- Enkele cijfers (totale groep bevraagde bedelaars)
 - 61,3% is dakloos
 - 48% heeft slechte gezondheid
 - 23% had geen toegang tot medische hulp wanneer dit nodig was
 - 72% werd al verjaagd tijdens bedelen
 - 16% werd fysiek aangevallen
- Mensen blijken minder geneigd iets te geven aan Roma bedelaars

De ongelijkheidsmachine

Paul Goossens

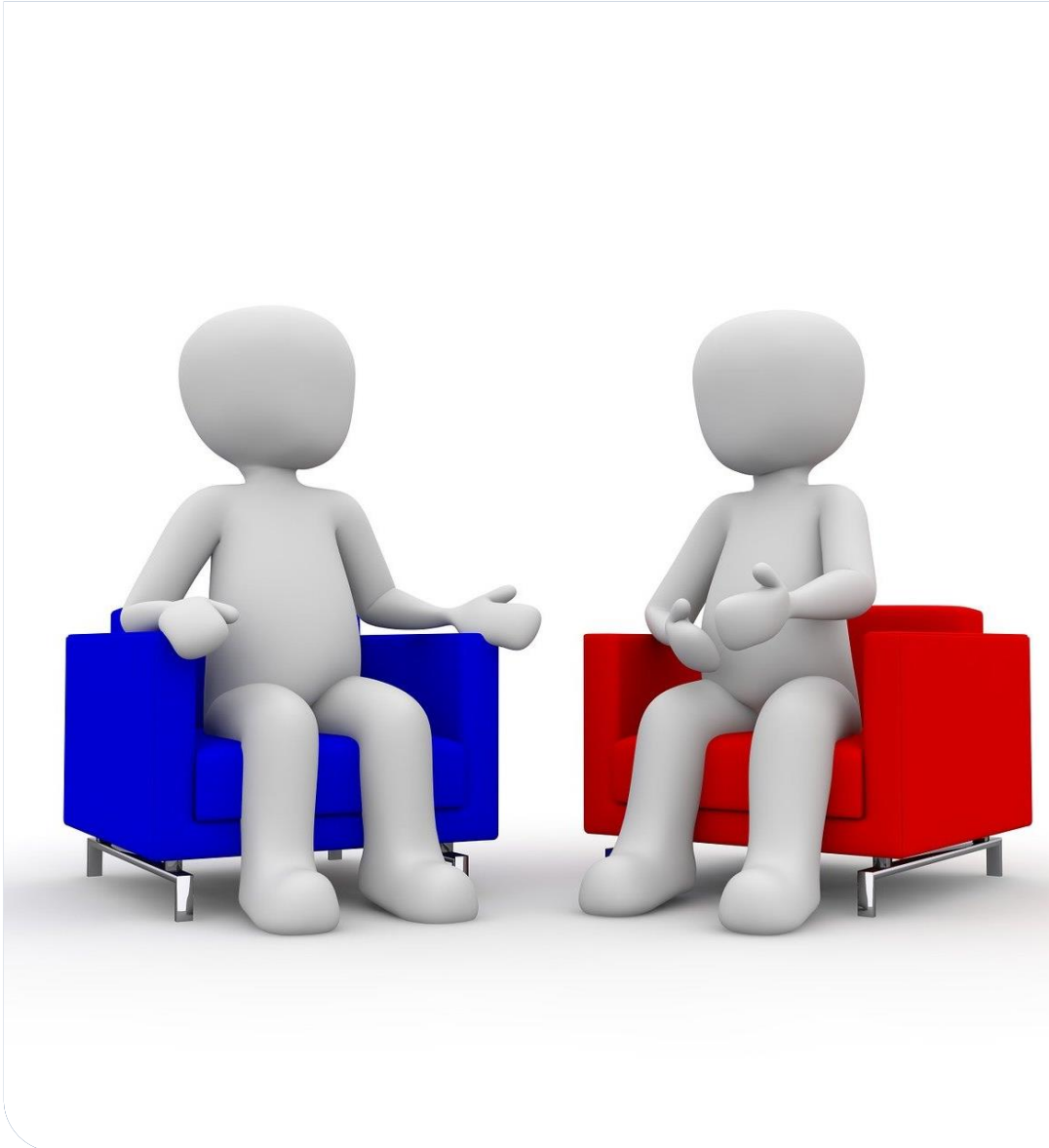

Pauze

Kansen voor samenwerking

Henk Van Hootegeem

**Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en
sociale uitsluiting**

Politiek debat

- Jos D'Haese (PvdA)
- Natacha Waldmann (Groen)
- Oskar Seuntjens (Vooruit)
- Nahima Lanjri (CD&V)
- Willem-Frederik Schiltz (Open VLD)
- Gilles Verstraeten (N-VA)
- Moderator: Guy Tegenbos

Slotwoord

Hanne Van Regemortel - Netwerk tegen armoede

Véronique – 't Kringske Izegem